

KYBERŠIKANA ZAMĚŘENÁ NA UČITELE NEBO OPRÁVNĚNÁ KRITIKA? HODNOCENÍ UČITELŮ ONLINE.

Kamil KOPECKÝ

V posledních letech se stále častěji setkáváme s formami útoků na učitele, které jsou na hranici opodstatněné či neopodstatněné kritiky a zároveň kybernetické agrese či přímo kyberšikany. V dnešním textu se zaměříme na tzv. hodnocení či známkování učitelů v online prostředí.

Je bezesporu jasné, že evaluace jakékoli lidské profese je aktivita prospěšná - správně provedená evaluace nám umožní odhalit pracovníkovy silné a slabé stránky, naznačit cesty, jak žádoucím způsobem zlepšit efektivitu a kvalitu, jak například zlepšit pracovní podmínky a jak dosáhnout celkové pozitivní změny. Evaluace však musí být správně připravena, správně realizována a správně vyhodnocena. V praxi to znamená především to, že bude stanoven cíl evaluace, evaluační kritéria, evaluační nástroj apod.

V prostředí internetu však často narážíme na evaluace a hodnocení/známkování, která takto zpracována nejsou - jejich výsledkem není zajišťování objektivních informací o pracovníkovi, ale pouze zjednodušené zhodnocení své osobní zkušenosti s danou osobou, poskytnutí referencí, případně pomsta za skutečné či domnělé příkoří, kterého se na nás ten či onen pedagog dopustil. **Prostředí učitelské profese k tomu přímo svádí - každý z nás má s učiteli různé zkušenosti a každý z nás jistě zažil situaci, kterou považoval za nefér, která vedla k frustraci a která vybízela k pomstě.**

Hodnocení učitelů v online prostředí je realizováno prostřednictvím různých internetových stránek či serverů, jako jsou například www.oznamkujucitele.cz, www.hodnoceniskol.cz, www.znamkujapp.cz, www.primat.cz či známý anglický portál www.ratemyprofessor.com.

Princip všech výše uvedených portálů je stejný - umožnit uživatelům (a to v podstatě komukoli a zcela anonymně) oznámkovat a slovně ohodnotit konkrétní učitele z konkrétních škol. **Místo alespoň trochu objektivního hodnocení pak v celé řadě případů učitelé zažívají silnou dávku online agrese jak ze strany svých žáků, tak i jejich rodičů.** Ponechme teď stranou, zda hodnocení je či není opodstatněné a pravdivé, pravda se dá vyjádřit i slušným, neurážlivým způsobem, což se velmi často neděje.

Je minimálně etickým problémem, zda je v pořádku umožnit prostřednictvím nemoderovaných internetových stránek anonymně realizovat kyberšikanu zacílenou na konkrétní profesní skupinu a cíleně pak konkrétní osoby poškozovat - ať už profesně, či v soukromém životě. V těchto případech narážíme na **právo vyjádřit svobodně svůj názor** (např. kritiku) **na jedné straně** a **na pomlouvání, dehonestování a urážení na straně druhé**. Kritika, která je přiměřená, věcná a konkrétní je kritikou oprávněnou, která do osobnostních práv nezasahuje. To však není případ velké části online hodnocení učitelů. Posudte sami.

Ukázky hodnocení učitelů - server Oznámkuj učitele

**Řeší si svoje problémy na žácích, zamindrákovanej čurák.
Je to strašný idiot. Měl poměr s panem Jurečkou.
Nejhorší monstrem, co kdy v učitelském sboru existovalo.
Totální idiot, nechápu, proč takoví lidi existují.
Rest in peace, zmrde, buzno.
Zmrd!
Zkurvenej hajzl.
Naprosto vymaštěná píča.**

Umíte si představit, že by takové stránky dehonestovaly např.

policisty, lékaře, prodavačky v supermarketech, dělníky v továrnách apod.?

Řada učitelů se snaží řešit tuto formu dehonestování v online prostředí např. trestním oznámením pro podezření ze spáchání trestného činu Pomluva. O trestný čin pomluva se však většinou nejedná, protože u pomluvy je nutné, aby došlo k **úmyslnému sdělení nepravdivé informace, která je schopna značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů, zejména jej poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy atd.** (§ 184 trestního zákoníku). Většina výroků uvedených na výše uvedených serverech však toto nenaplnuje - jde především o tzv. hodnotící soudy, takže rozměru pomluvy (v trestněprávním smyslu) toto chování zpravidla nedosahuje.

Nicméně výroky zcela jistě naplňují skutkovou podstatu některého přestupku proti občanskému soužití, tj. je možné kontaktovat policii a oznámit podezření ze spáchání přestupku. Pachateli pak bude hrozit pokuta, popř. další sankce. V obou případech (trestný čin, přestupek) musí být pachatel starší 15 let. Stejně tak je vhodné kontaktovat provozovatele daného webu (což se v řadě případů nedaří) s tím, že umožňuje svou (ne)činností útoky na osobnost a čest jiných osob.

To, zda se pachatele skutečně podaří vypátrat, je však značně nejisté. Stejně tak nejistý je i výsledek možného soudního sporu.

Kamil Kopecký, E-Bezpečí